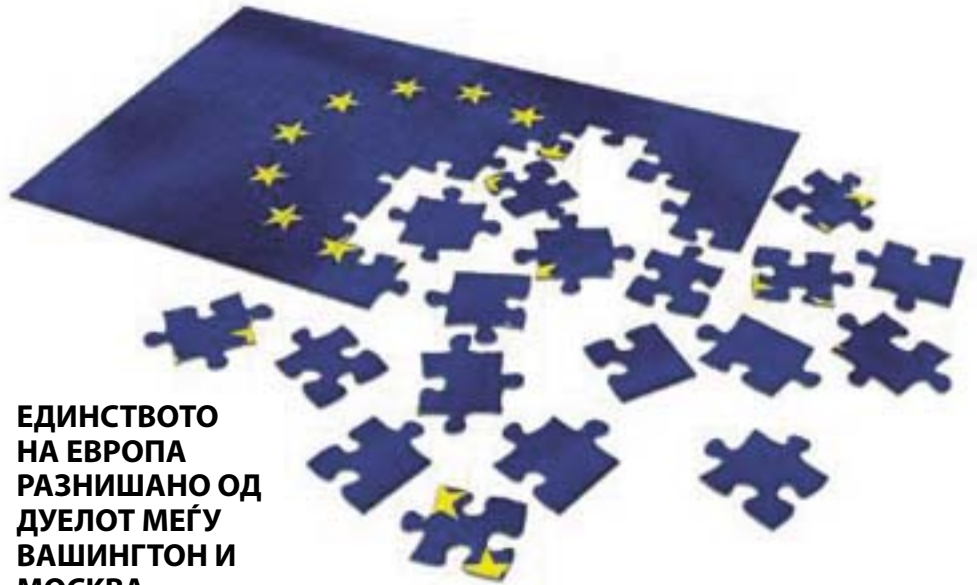

Последната варијанта, која се пласира во заткулисните дипломатски кругови околу Косово е следната: планот на Ахтисари се заменува со двегодишен мораториум за влез на Косово во ООН, воведување на функцијата специјален пратеник за малцинства на Косово и воено враќање на Русија во протекторатот, пред сè, во српските енклави. За да не стави Русија вето, истовремено таа бара на следниот Самит на НАТО во Букурешт, на кој Хрватска, Македонија и Албанија ќе добијат покана за членство, истото да не се направи со Украина и со Грузија. Колку Албанците ќе можат да го прифатат овој, засега шпекулативен, план, тешко може да се предвиди. Јасно е само дека процесот добива сè посложени форми, а никако разврска.

Пишува: Мишко ТАЛЕСКИ

Во наредниот дваесетгодишен период постои голема опасност на територијата на Европа да се создадат области, кои подоцна би прераснале во држави со исламски облик на уредување. Ова предупредување десеттина години наназад го даваат угледни светски аналитичари и експлома-ти, кои долго време се занимавале со прородот на исламот на европските простори. Тоа ќе биде резултат на политичко насилство. Во нивното настанување голем удел ќе имаат воневропски сили. Прва, на таква основа, настана маварската држава во Шпанија во VII век, кога арапскиот џихад беше запрен во Јужна Франција. Таа држава се одржа сè до XV век, кога по јакнењето на католичката вера беше потисната во Северна Африка. Втората исламска држава во Европа беше создадена на Бал-

ЕДИНСТВОТО
НА ЕВРОПА
РАЗНИШАНО ОД
ДУЕЛОТ МЕЃУ
ВАШИНГТОН И
МОСКВА

РУСИЈА ВОЕНО

канот како последица на силниот прород на Османлиите. На автохтоното христијанско население му беше наметната исламската вера, а тој поход траеше цели пет века, до Балканските војни. Третата исламска држава се создава токму сега. Тоа е Косово. Класичен про-дукт на политичко и воено насилство,

потпомогнато од невидена пропагандна активност и на дел од европските земји. Косово ќе биде модел за идниот Курдистан во Ирак и во Турција, идниот Дарфур во Судан, Ацех во Индонезија, Чеченија во Русија... За да не дојде до тоа, големите сакаат да најдат општо прифатливо решение, но не знаат како

Во април годинава во Македонија престојувале експерти за хуманитарни операции од неколку меѓународни организации за да ги испитаат и да ги проценат капацитетите на земјата во соочувањето со евентуална бегалска криза од Косово. Надлежните македонски владини агенции не добиле преодна оценка за подготвеноста да координираат активности во случај на наплив на бегалци. Според одредени анализи, постојат две можни сценарија за развој на хуманитарна состојба на Косово, која би произлегла од неизгласувањето на резолуцијата во Советот за безбедност. Според првото, во кое не би дошло до избивање на насилства, во Македонија сместување би побарале неколку стотици бегалци. Според второто сценарио, ако на Косово избијат насилства во Македонија би преминале околу 2.000 бегалци од српска и од ромска националност, како и дел од Гораните.

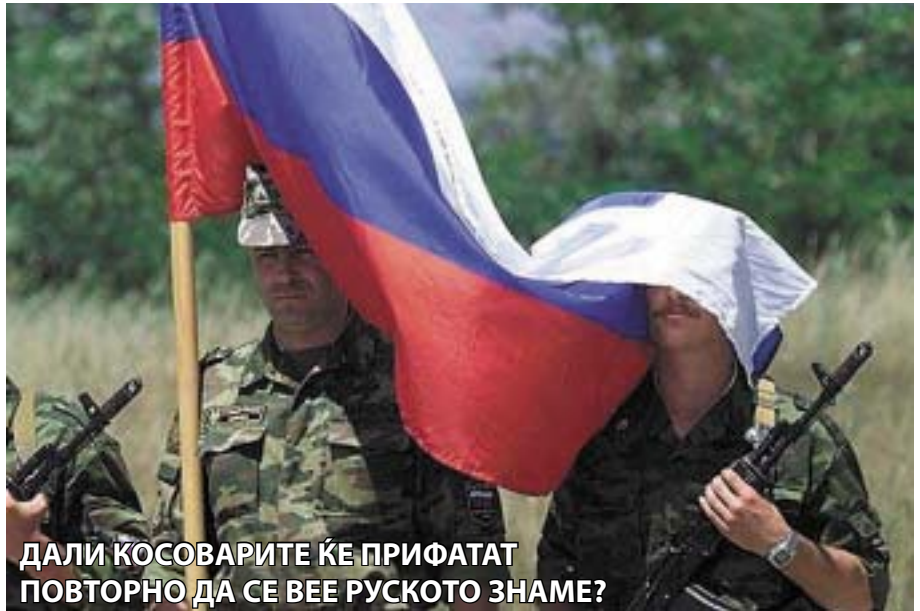

ДОГОВОР

да го формулираат. Очигледно е дека интересите се посилни од последиците.

РАЗНИШАНА ЕВРОПА

Косовскиот процес е доведен во пат позиција. Судирот меѓу Вашингтон и Москва околу идниот модел на уредување на протекторатот ја стави Европа во сосема небитна позиција во преговарачкиот процес. Некој друг ќе одлучува за дел од нејзината територија. Сè поизвесно е дека резолуцијата на Ахтисари ќе пропадне и процесот повторно ќе биде одложен на неопределено време. Колку ќе трае новата статус кво состојба ќе зависи од многу фактори. Тука главна улога ќе имаат косовските Албанци и нивната истрајност дали да прогласат или не независност на територијата. И доколку еднострано

ДАЛИ КОСОВАРИТЕ ЌЕ ПРИФАТАТ ПОВТОРНО ДА СЕ ВЕЕ РУСКОТО ЗНАМЕ?

СЕ ВРАЌА НА КОСОВО!?

"Едностраното прогласување независност на Косово без меѓународен надзор и автоматската поделба на покраината е најлошото сценарио за регионот. Но, тоа ќе се случи доколку пропадне резолуцијата во Советот за безбедност, која ја изготви Марти Ахтисари. Политичарите во Белград се убедени дека Русија ќе им купи време до есен. Тие се уверени дека вето ќе има. Во меѓувреме, работат на поделба на областа. Го сакаат српскиот северен дел сè до Ибар. За поделбата веќе е подготвена инфраструктура и администрација, телефонски врски, цивилна управа, електрична мрежа, вода, полиција... Србија си игра со трпението на Албанците и само чека да направат некој непромислен насилен потег. Тогаш Албанците ќе бидат лошите момчиња. Белград чека Приштина еднострано да ја прогласи независноста затоа што тоа ќе му оди во прилог".

Џејмс Лајон, МКГ

ки ја дека ги крши постулатите на демократско однесување. Очигледно е дека стануваат неуспешни обидите на западните земји да ја натераат Русија да го прифати планот на Марти Ахтисари како основа за идниот статус на Косово. Не помогнаа ниту обидите на Ангела Меркел и Кондолиза Рајс, кои како последни иницираа средби со руските власти. Москва ги изнесе предупредувањата дека најголемите последици од непромислената одлука за Косово ќе ја сносат токму европските земји. И новата резолуција која ја подготвуваат дипломатите е поддржана само од оние земји кои ја имаат напишано, но не и од другите членки на Унијата. Москва неодамна соопшти дека ќе изработи своја нацрт-резолуција за протекторатот, но сега засега нема ништо од тоа. Веројатно, сака да добие во време и да му остави на Белград доволно простор за да најде нова стратегија. Но, истовремено настојува Западот, пред сè, Америка, да го стави во теснец, кој веќе доволно е растргнат со Ирак, Иран и Авганистан.

прогласат сувереност, се поставува прашањето кој ќе ги признае ако се има предвид фактот дека никој нема да сака да го стори тоа унилатерално, па дури ниту Американците (така најавија). Во спротивно, доколку западните земји го почнат процесот на признавање на Косово без резолуција на Советот за безбедност, најмногу штета ќе претрпи Европа и нејзиното единство кое е разнишано. Но, барем засега нема такви најави. Исто така, признавањето на косовската независност без мандат на ООН значи и дека ЕУ не може да ги преземе надлежностите во Приштина. Во тој случај, "косоварите" сами ќе управу-

ваат со себе, бидејќи ниту Брисел, ниту Њујорк ќе немаат овластување да вршат контрола. Таквата ситуација претставува класичен вовед во нов балкански хаос. Принципиелниот руски став околу Косово се доведува во непосредна врска со развојот на програмата за поставување противракетниот американски штит на европска територија. Имено, руските политички претставници сметаат дека попуштањето околу Косово може сериозно да ги загрози руско-американските преговори околу тој проект. Во последно време Москва на светските самити излегува со сè поостри ставови и кон Европа, обвинувај-

ВОЈНА НА РЕЗОЛУЦИИ

Како и да е, на масата во Советот за безбедност ќе се најдат две резолуции за Косово. Прашање е само на време кога ќе бидат претставени. Руската и американско-европската резолуција ќе се соочат во моментот кога светската политика е поделена како никогаш досега по паѓањето на Берлинскиот ѕид. Сепак, западниот план за Косово ќе биде видоизменет. Нашминканиот документ на Марти Ахтисари наместо од Гер-

Анализа

манија, ќе биде претставен од Франција. Рускиот ќе се обиде да го собори западниот. Тоа ќе биде војна на резолуции. Доколку во меѓувреме не се оствари спекулативниот договор меѓу двете политички хемисфери за мораториум врз косовското прашање во ООН, тогаш овој судир на документи е неизбежен. Но, за да се дојде до вистинско решение за областа компромис мора да се најде на овој или на оној начин. Со попусти зборови кажано - мора да се направи

некоја отстапка во корист на Русија. Таа сака да го врати своето влијание на Балканот и веројатно ќе ѝ биде дадена шанса да го стори тоа. Путин ќе ги врати руските трупи на Косово во српските енклави, со што областа повторно ќе биде поделена според зони на интерес на големите сили. Дали тоа ќе биде почеток на поделбата на покраината? Србија е свесна дека Косово го има загубено. Единственото нешто што може да го добие како максимум е да ги отцепи малите српски региони од северниот дел и да ги спои кон себе. Се разбира, за реализација на еден таков ри-

Во кампот "Викторија", во близина на Приштина, припадниците на меѓународните сили и косовската полиција уништија 7.000 парчиња оружје од различен калибар кое беше запленето во изминатите неколку месеци. Претпоставките се дека на Косово во моментот има околу 400.000 парчиња огнено оружје, бомби и минофрлачи. Тоа е директна порака на сè почестите најави дека на Косово се подготвуваат нови нереди. Медиумите во Тирана со крупни наслови сè почесто коментираат во стилот: "Довидување до следната војна".

РУСКАТА ВОЈСКА НА КОСОВО - УВЕРТИРА ВО ПОДЕЛБА НА ПРОТЕКТОРАТОТ

зичен план е неопходна поддршка од сојузникот Русија, која неколку пати полуофицијално предлагаше поделба на протекторатот. Самiot факт што во јавноста проструи план за наводен двегодишен мораториум на одлуката за членство на Косово во Обединетите нации, јасно говори дека во тие следни 24 месеци покраината не ќе може да биде независна. Во тој временски период ќе се создаваат услови за етничко разграничување на српските од албанските области. Сè ќе се одвива спонтано, но исклучително вешто смислено од страна на Руската Федерација. Ако навистина се точни претпоставките дека Западот ги прифатил тие две клучни руски барања (руска војска на Косово и мораториум за членство во ООН), тогаш очигледно е дека Косово го туркаат во поделба. Дека овој план има реална основа говори и ретерирањето во ставовите на американските административци, кои сега отстапуваат од идејата за признавање на Косово без одлука на Советот за безбедност, иако ја спомнуваат како план Б. Западот сака по секоја цена да го избегне ветото на Москва во Њујорк, па оттука мора да се направат радикални промени во стратегијата, која веројатно нема да им се допадне на "косоварите". Сè тоа нема да помине без нови тензии. Позната е аверзијата на Албанците кон руските сили во минатото. Сега кога тие ја очекуваат независноста, стапувањето на руска чизма на Косово ќе го сфатат како нова провокација, која може многу да ги налути. Тоа ќе биде увертира во нешто многу неизвесно.

"Ако на Косово не се создаде мултиетничко општество, тогаш на Косово ќе има простор само за национална држава на Албанците. Доколку се создаде таков државен облик и доколку Србија не го признае тоа, во тој случај би биле бесмислени две одвоени албански држави. Една заедничка држава на Албанците би била логична последица на српското неприфаќање на независноста на Косово, па со тоа би дошло до проширување на денешната албанска држава. Во оваа држава,

Србите би имале многу помалку права отколку во независно Косово, српскиот јазик не би бил официјален, како што сега нуди планот на Ахтисари. Исто така, не би постоеле заштитни зони околу православните манастири, ниту гаранции за Србите во институциите на системот, ќе нема српски општини, па со тоа ниту децентрализација. Законската положба на Србите практично, ќе биде иста како за сите малцинства во Албанија".

Анализа на медиум во Тирана

Од ова јасно произлегува дека албанските медиуми веќе отворено ја туркаат идејата за големоалбанска држава.

